

# ئىسلامىست-كان، است و اسيست-كان و پ-نا-ران. ج-مال ك-شش

و-ك ئ-و ل-ئاسمان ك-وتب-ت-خوار-و، ديارى-ك ب- د-و-ت-انى  
ئ-وروپا

ئىسلامىست-كان، است و اسيست-كان و پ-نا-ران  
ج-مال ك-شش

ئ-ژى ه-ينى (۲۰۲۴-۵-۳۱)، ل-ناو بازارى (مارك-ت پلاتس-Marktplatz)ى  
شارى (مانهايم-Mannheim) ل-ئ-مانيا، ئ-فغانىي-كى (۲۶) سا-ان،  
ب-چ-ق-ه-رش د-كات-س-ر م-زكت-بى (پاكس ئ-وروپا)، (۷) ك-س  
ب-س-ختى بريندار د-كات، ي-ك-ك ل-وان-ج-گرى ك-خراو-ك-ي-ك ب-  
خ-گرى ئىسلامى ناسراون و است-و-ي ك-ن-پار-زن، ه-ر ل-ن-و  
بريندار-كاندا پ-ليس-ك ل-ئ-نجامى س-ختى برين-ك-ي گيان ل-د-ست  
د-دات. ب- و-ستاندى ئ-و تير-ريست-ئىسلامىي- (سلا-مان ئا) ل-  
در-ژ-دان ب- تاوان-كانى، پ-ليس-ك ت-ق-ي ل-د-كات و پ-كى د-خات ل-  
در-ژ-دان ب- تاوان-كانى. تاوانبار ل-سا-ي ۲۰۱۳ و- ل-ئ-مانيا وپاش  
ئ-و-ي داواى پ-نا-ب-ريي-ك-ي فز د-كرىت-و، هاوس-گرى ل-ك-  
ك-كى ئ-مانى ب-چ-ل-ك تورى د-كات و خا-نى دوو منا-.

ب-شون ئ-م تراژىديا-دا، ل-ك-ل-ين-و-ي جياجيا ل-س-ر سياست-تى  
پ-نا-ب-رى، ك-ش-كانى ك-وتنام-ي د-بلن (Dublin Regulation)،  
ئىسلامىزم و تير-ريزم ه-م-لاي-ن-ب-اوبو-و.

ل-س-ر-تاي مانگى ه-شتى ئ-مسا (۲۰۲۴)، دواى ب-اوبون-و-ي ه-وا-ي  
كوژرانى (۳) كچى منا- و برينداربونى (۷) ك-سى تر ب- چ-ق-ل-  
قوتا بخا-ن-ي-كى ك-رسى س-ما، ه-وا-ك-ش ب-ئانق-ست و-ك ئاگرى ناو  
پوشوپ-ش ل-س-شال مېديا و-ها ت-ش-ن-ي س-ند ك-گواي-  
تاوانبار-ك-پ-نا-ب-ر-ئىسلامىي-، لاي-ن-است و اسيست-كان ل-  
(۳۰) شار و شار-چ-كى ب-ريتانيا و ئيرلانداى باكور، د-ستيان كرد ب-  
خ-پيشاندان و تا-انوب- و ه-رشيان كرد س-ر ه-تيل و مزگ-وت و  
دووكان و بازارى خ-كى ب-ئ-س-بىانى و شو-نى مان-و-ي پ-نا-ران.

س-س-اى بريندار بوون و زيان-كى ماددى ز-ر، نزيك-ي (۷۰۰) ك-س  
د-ستب-س-ركران و ه-ند-كيان ب-پل-ي ج-راوج-ر سزاي زينداني دران و  
س-ر-ك و-زيرانى ب-ريتانيا (ك-ير ستارم-ر) داواى كرد ب-توندى سزاي  
اسيست-كان بدر-ت و ل-لاي-ن ك-م-و و ك-خراو-ئىنساند-ست و

مارکسیست و ئېنارشیست و سوشالیست کانیشتو څه پېشاندا نی چې ند هېزار کپی لې زېربې شار کانی ئو وواتې بېلېو څو. ځاوی نی کانی ئیکس (تویتری پېشو)، نوی بېریتانیا بېرو نزیکونو وی شوی ناوځ ددېت.

لڼه کاتېکدا شارچکه‌ی (سولینګن-Solingen) ی نړۍمانیا ل (۲۰۲۴-۸-۴)  
خوې به ئاهنگي يادى (۶۵۰) ساوې دامزړاندنى ناماده دکات،  
پنابرکی سوری فزکراوه هر سه دم ترکه دوور له شوونى  
فيستفا که له (هايم) که د ژيوت، بچه قوې کې (۱۵) سانتيم تر له  
نزیک سوکې ئاهنگ که، “شلم کوټرم ناپارمزم” ان سهر و ده و ملی  
يانزه که سداده پاچت؛ دووپياوى تمان (۵۶) و (۶۷) و ژنه کې تمان  
(۶۵) ساو دکوژت و (۸) که سی تریش بريندار دکات که برینی  
جواربان سهخت بوو.

ژنډه گورانېبڼځۍ پټپ (تایله لور سويټ-ټايلور) له زنجير  
 ټايله ننگه کاني ټورويادا، ناچار بوو بيست و چوار سعات پيش  
 دسټپکردنې ټايله ننگه کاني نهمساي هوهو شينته و، که (۹۰) هزار  
 کهس له کچان و کوټاني ته من (۱۸ تا ۲۵)، تکتیان که یوو به هر  
 (۳) ټايله ننگه که ی، ټوروش پاش ټوروي که دوو که سی ئيسلاميست بهر له  
 ټانجامداني کردو که یان له لايون پليس و گيران و پلان که یان پوچو  
 کرايو.

ل (۲-۳-۲۰۲۴) ل (زوربخ) ی سويس۱ لاو۱کی پا نڙ (۱۵) سا۱ی تونسی و سويسری پاش ئو۱ی اید۱گ۱ی۱ن۱ت ک۱ س۱رباز۱کی ب۱و۱فای د۱و۱تی ئیسلامی ب۱ت و تا پ۱ی بکر۱ت م۱سیحی۱کان و جوو۱کان س۱رب۱ت و بکوژ۱ت، پیاو۱کی ئ۱رس۱د۱کسی جوو۱ک۱ی پ۱نجا سا۱ی ز۱ر ب۱س۱ختی بریندار د۱کات. هر ل ک۱تایی مانگی (۸) ی ئ۱مسا۱ ل۱شار۱چک۱ی ب۱ناوبانگی (داف۱س) یش کو۱کی (۱۹) سا۱ی جوو۱ک۱ی ئ۱س۱رد۱کسی، ل۱لای۱ن دوو پ۱نا ب۱ری ع۱ر۱بی فزکراو۱و۱ تفی ل۱د۱کر۱ت و ب۱زی پ۱د۱کر۱ت و ووتی د۱ک۱ن۱و۱ و هاوار د۱ک۱ن ( بژی ف۱ل۱ستین)، پاشان ئ۱و دوو ک۱س۱ ل۱لای۱ن پ۱لیس۱و۱ د۱گیر۱ن.

(ساٺاڻن لاءِ ٽي ماڻيا ۱۰ هزار هزار ٻه ڇوڪ ٻه ڇوڪ ۽ ٻه ڇوڪ (۹۰) ڀاڻ لاءِ لڳن ڳنجانن موسيٰ ماڻو ٽي نجانم ڊڊرن لاءِ ٽي ماڻيا) ساٺاڻن (۹۷۵۰) ٽاهه ننگي گشتي ڇوڪي ٻه ڇوڪ (۱۹۰) مليئن ڪڍس سرڊاڻي ڊڪن).

لـ ماوـی دـ مانگی ئـ مساـدا (۲۰۲۴)، چوار قات هـرشی تیرـریستی لـ  
ئـوروپا لـلایـن ئیسلامیـکانـو زیادی کردووـ. لـ (۷) ی ئـکتـبـری  
ساـی پارـو (۲۰۲۳) کـ (حـماس) هـرشی تیرـریستی بـ سـر ئیسرائیل  
دـستپـکرد و سوپای ئیسرائیل غـززی خـتانی خوـنی مناـان و ژنان  
کرد و تاوانی گـورـ ئـنجامدـدات و ملنادات بـ وـستانی شـ،

توندوتیژی دژی جولکځی فراوان بوو و قوایدکی گډورتری و رگرتوو.

نم ژینگه یی زویدکی بی پیتی دروستکردوو بی نځو و ځنځی پنا بډران، له کسانو چوساو و بډررتان و مافخوراو ک شایه نی زیانکی ټینسانین، بېت کډرستې نائارامی و ترس و ترریست و تاوانباری گډور و پوښت ګا ډرت بډ خاکی نځو وروپاو. میدیاکان ب تایبت میدیای گډورې استی لیدل و ناسی نالیستی م سېحګ را، پشستو ب زمانکی با ای یت ریکیان و ژورنالیستی مډرن و پرفیسری تایبت و دبلا ماسی تی و ځنځ و نیګاګان، هژمونکی گډوریان له دیزان و بیناسازی بیرو ای گشتی و دا شتن ویدا ه ی.

### هنگاوګانی ابردوو و مرامی د ووت ټ نځو وروپیېکان

نځو هنگاوانو ک پشتر نراون له لاین د ووتانی نځو وروپاو ب مکړدن و و ټ ټ هاتی پنا بډران؛ کک وتن له ګګ تورکیا (۲۰۱۶)، برفراوانکړدن و پشختنی دام زراو و (فرنتکس- Frontex) ب ک نتر و سنورګانی د و و یی ک ټی نځو وروپا له (۲۰۱۰) و ب بډ و و امی، کک وتن له ګګ تونس و لیبا (۲۰۲۴)، دام زرانندی ناو ندی (یورډوګ- eurodoc)، و کک و تنام و د بلن (Dublin Regulation) و سیاس تی هاو ب ټی پنا بډری یی ک ټی نځو وروپا (۲۰۲۴)، کاریګریان ه بوو له سږ ک مکړدن و و ټ ټ پنا بډران، ب م هشتا ب و نډاز یی نیی ک ب رنام و د ووت ټ نځو وروپیېکان د ی و ټ، ه ډنډ سیاس تم دار و لایه نی سیاسی له ن مانیا خوازیارن ک (زږ ک مېکرت و و) یان وک دانمارک و سویډ (ک ټای پ بېه ن).

### سیاس تی پنا بډری له ئاستی نه خو ټی ه ر یګ له و و ټات نځو وروپیېکاندا

دانمارک و سویډ، داواکاری پنا بډریان ک نتر کړد ب و رگرتنی ک مترین ټ ټ، و له نځو شدا ک م ک یاسایان ج ب ج کړد ک ب ش و و کی کتوپ کاریګری گډور و دانا و سویډیش ه مان یاساو ټ سای گرت بډر، ی کسږ دیپ رتکړدن و و، شانس ی ک مکړدن و و یی ک گرتن و و یی خزان، ک نتر و سنورګان ب ه موو ج رګ ک ټ نانن ټ ب تکت ب ین داوای شوناس و م ټ ټ تی مان و ټ بکن...

سویسرا و ن مسا و ه ټ ټ ندا، ه ست د ک ټن، در نګک و توون، خیان ناماد د ک ټن و د یان و ټ ه ر له مسا دا ه موو نځو ب یار و یاسا و نځو و و شو نانی ک دانمارک و سویډ گرتبوویان بډر نځو و انیش ج ب ج ی بکن. ن مانیا ک له (۲۰۱۵) و باو ټی ب یګ ملیان

په نابېری سوری به گډرمی ئاوه کړد (کلتوری خهاتن په نابېران)،  
ئستا استوخه و یه کسره به هه موو ئا استه کانی سنوری ئه مانیا  
(نمسا، سویسرا، چیک، فهرنسا، پهه نیا و دانمارک) ئه ژان  
که نتره ده کات و هه گاه ده گره له هه وای نایاسایی چونه ژوره وه، له  
ئستادا "تاوانباران" به سوری و ئه فغانستان ده نهرته وه، و  
له کهه ینه وه ده کات له سه رانسری سوری تا بزانه چنده ده ساته  
له کهه یه کان له بهرپرسیانی پارزهگا و شاره کانی سوری هاوئا هه نگی  
ده کهن به وهرگرته وه په نابېران، ئه مه و ده شیه وه چنده وهاتی  
تریش بهاته ناو سنوری ئه و وهاتنه ی که "ئارام" به  
دیه رتکرده وه په نابېران.

به مجره سیاسیه په نابېری له ئوروپا به خه رای به به و هه گاه یه کی  
داخراو ده چیت و په ده چته به ته وای ئه وروپا ده سیه (سیاسیه  
په نابېری) به تا به کاته وه، سوید ئه و نه بوانگه و ترادسه ن وئایه نه  
ئینسانیه که هه یوه، به ته وای یه یه خه له به نه ته وه گه یه  
وده ولته یه که ده سته له سیاسیه په نابېری دا.

### وردترناسینه که شه کان... پرسیر به وونه دانی تاوانه کان

(ئیس شفا تره - Alice Schwarzer)، ژنه چالاکوانی ناسراو ئه مانیه،  
له وتار کهیدا که هاوده می که چی به که مته په نابېران بوو له ساه  
(۲۰۱۵) دا ده نوسه: (سه دا هه شتاویه کی موسه مانه کانی ئه مانیا،  
ئه مانیا یان خه ده ویت، و ئه مانیه کانه ش یان سه دا هه شتاو په نهچ  
ئه وانیا یان خه ده ویت)، (سه دا نه وده و هه شته ئه و په نابېرانه ی که  
هویان له ئوروپا کردوه تاوانیان ده رهق کراوه له لایه  
ئیسلامیه کانه وه، له هره کام له وهاته کانی ئه ران، عهراق، سوری،  
لیبیا، ئه فغانستان، جاج به ده سته ده وه ته ئیسلامیه کان بوو به ته،  
یان به ده سته بانه به که گه گه راوه کانه نه وه، یان به هه یه شه یه  
نه وه یانه وه، ئه گه ر تیره ئیسلامیه تونده وه کان نه بوایه،  
ئستا له ئوروپا دیارده یه کمان به ناو که شه په نابېرانه وه  
نه ده بوو).

دواتر باس له پشتهوانی ئه مریکا ده کات به گروپه تیره ریسته  
ئیسلامیه کانی ناوچه ی هه ژه هاته ناو است له ساهانی (۱۹۸۰) وه به  
(۱۹۹۰)، ده نوسه (هه ر که سهک به وه ته یارمه ته په نابېران بدات،  
په ویسته ذرایه ته ئیسلامیه کان به کات چ له وهاته یان، چ له  
ئه وروپا).

له یه که که له چاوپیکه وتنه کانی پر فیسری زانکه ی هامبلودی بهرلین،  
(وود که مپاس-) له گه (سه نتاگ تساتونگ-)، ده ته (خه کی تورکیا  
به ته وای ده زانن که که سه کی ئیسلامیسته وک ئه رده گان، ده توهانه چی

بکات، و ئو سوریا نی ب محاز ر کانم دن، بشکی زیان ل دست خو نر ئی ئیسلامی کان ه اتوون).  
لر دا بوار نی ب ل کدان و ی زیاتری ه لوم رج کی ق یراناوی و ب مافی کی های خ ک و سیاس ت ک ک ئ م ریکا ل ناو چ ی ژ ه اتی ناو استدا پ ی و ی د کات و ک ه کار است و خ کان ی ک چ، ب م ز ر ب پ و یستی د زانم ل بار ی دوو لای نی گرنگی تر بنوسم.

یک:- ه مان پر فیس ر ل و م ی پرسیار کیدا د ت: "من ب کت ب ک م (یانسیبی پ نا ب ری) ه موو ئو کرد و تیر ریستی کوشندانم شیکاری کرد ک ل (۲۰۱۵) و ل ئ وروپا وویانداو، تاوانباران (ئیسلامی تیر ریست) ه ر ه موویان ل ماو ی ئ م د دونز (۱۰-۱۲) سا ی دوا پیدا و ک پ نا ب ر ه اتوون ب ئ وروپا). ل ن و ئ م ستان دا شت ک شار دراو ت و، ب و ی است ئ وان ب رگی پ نا ب ر یان کرد ت ب ر یان و ویستویان ل پشت ئ و ک ش ئیسانیی و خ یان بشارن و، ب م ه رگیز نا ب ت ئ و مانا یی ل و و د رک شرت ک ئیدی ه موو پ نا ب ران ک، تیر ریست کی ل ناودا ی.

ل ماو ی ئ م د سا دا لانی ک م (۴) ملین ک س ه اتون ت ئ وروپا، ئیسلامی کان ناگن ب ه زار ی کیشی. دا شتنی ست ک ب و ش واز ل و و کاردا دروست، ب م ئ رگیومن ت ب ب چوون کی اسیستی د ه ن ت و، پ نا ب ر د کات ئ ب ج کت کی ش ر پ ن ج یی ب ک م گای ئ وروپی، ئ م س ر ای ئ و ی ئیسلامی کان ی ئ رد گان و سعودی و ق ت ر، و ت ئیسلامی ج راو ج ر کان ی تر ب س ل فیکانیش و، ل لاین د و ت ئ وروپی کان و و ک نو ن ری ئاین کان د ناسر ن و پشتیوانی د کر ن.

دوو: سیاس تی پ نا ب ری و ک چ و کار و ها و اتی بوون، ل ت و او ی و اتانی ئ وروپا دا، ل م د سا ی دوا پیدا س دان ک سی توشی ن خشی د رونی، خ کوژی، خ شاردن و ی ب م م ت تی مان و، س دان خ زانی س رگ ردان کردو. ل م د سا دا ب ب رد وامی یاساکان توند تر کراون ت و، چ ن دین پ نا ب ر ل لاین پ لیس و گیان یان ل د ستداو، دیپ رتکردن و زیاتر بوو ل ه ن د ح اتدا پاش دیپ رتکردن و، پ نا ب ر ک زیندانی کراو یان تیر ر کراو ل لاین د و ت و باند تیر ریست کان و. س دان پ نا ب ر ب ه کاری ج راج ب ناسنام و ب و ر ق و س رگ ردان ل ئ وروپا. ه زاران پ نا ب ر ل خراپترین کار کان، س خترین ه لوم رج، ک مترین کر. ئ مان ئ و ز مینان ک دوو ک م گ ل ن و وروپا دا دروست ب ک ن. س دا ن و دی ئ و ک سان ی بون ت ن چیری ئیسلامی کان و ه رش کان یان

بـا وکردنـتـو و لـ تـ مـا یـتـیـکـان، کـسانـکـن کـداوای مافی  
پـنا بـریـان فـکـرا و تـو. هـمـو و کـسانـی ها و اـتی ئـو وروپی  
بوون بـ پـشـینـی کـچـو، مـنا یـکی سـختـیان هـبو و لـپـرا و زدا  
ژیاون.

تـو پـچـانی پـنا بـران بـگـشتی لـ کـرد و یـ تـیر یـستی، و اـقی نیـ،  
بـم بـ مـرامـکی تـر بـکـارد هـنـریت، ئـویش تا اـدی سفر  
کـمـکردن و یـ مـان و یـ پـنا بـران و مافی پـنا بـریـ.

ئـو شـ یادداشت بـم، بـکار هـنـانی کـرتی پـنا بـران، لـلایـکی دیـ و  
تـها لـژر گوشاری بـهـزبـونی اـستـکاندا نیـ، شـتـکی گـرنگـتر  
لـو، کـشـی پـنا بـرو کـچـران، دـتـوانـت زیادکردنی هـمـو  
جـر کـانی باج، هـئـاوسـان، کـمـکردن و یـ بـودجـی کـلتـوور،  
دایـنـگـکان، پـرژـ زانـستیـکان، کـمـکردن و یـ بـیمـی کـمـمـایـتی  
وخانـنـشتنی، فـرـشتنی کـرتی تـندروستی، زیادکردنی کـرـ قـیتـارو  
پـست، زیادکردنی کـری خانو، قـیرانی نـشتـجـبوون، ... ئـما نـش  
بکات گـردنی پـنا بـران و سـرمایـداری ئـو وروپایی دوژمنـکی و هـمی  
دروست بکات.

نا و اـستی سـپـتـمـبـری ۲۰۲۴